

BIBLIOTEKA AKADEMICKA W DOBIE SPOŁECZEŃSTWA INFORMACYJNEGO I JEJ ROLA W PROCESIE OTWARTEGO UDOSTĘPNIANIA WIEDZY

Magdalena Musiela Biblioteka Główna UE Poznań
e-mail: magdalena.musiela@ue.poznan.pl

Rozwijające się technologie informacyjne przyczyniają się do szybkiego przekazywania różnego rodzaju informacji. Jednym ze źródeł zdobywania wiedzy są biblioteki akademickie, które mają także znaczenie dla rozwoju społeczeństwa. W prezentowanym materiale przedstawiam oczekiwania użytkowników bibliotek akademickich miasta Poznania, którymi są losowo wybrani studenci: Wydziału Filologii Polskiej i Klasycznej (WFPIK) UAM, Wydziału Nauk Politycznych i Dziennikarstwa (WNPiD) UAM oraz studenci Uniwersytetu Ekonomicznego, korzystający ze zbiorów Biblioteki Głównej UEP. Zebrane materiały i wnioski opracowano na podstawie przeprowadzonych anonimowych badań, które realizowane były w okresie październik-grudzień 2010 roku.

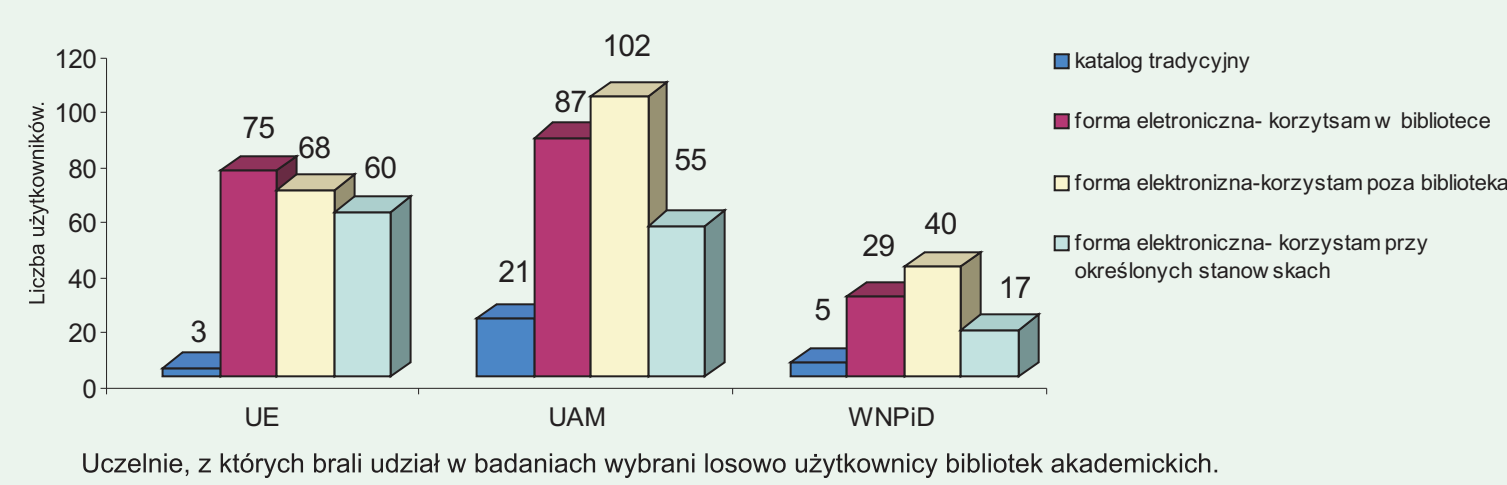
Pytania ankietowe dotyczyły między innymi: szkolenia bibliotecznego z podziałem szkoleń na prowadzone w formie tradycyjnej (oprowadzanie po bibliotece) i zdalnej (e-learning), ściśle związanej ze zmianami w procesie kształcenia oraz korzystania z materiałów oferowanych przez biblioteki akademickie w formie drukowanej (książki, czasopisma) i elektronicznych (np. bazy danych, e-booki). Wyniki pokazują, w jaki sposób, jak często i z jakich źródeł informacji korzystają ankieterzy bibliotek oraz skąd czerpią informacje o dostępnych źródłach, a także jakie formy szkolenia bibliotecznego preferują. Na podstawie uzyskanych wyników badań - próba odpowiedzi na pytanie: czy biblioteki akademickie są postrzegane przez ich użytkowników jako czytelne i ogólnodostępne źródło zasobów wiedzy?

Tabela nr 1.
Liczba osób biorących udział w badaniach ankietowych

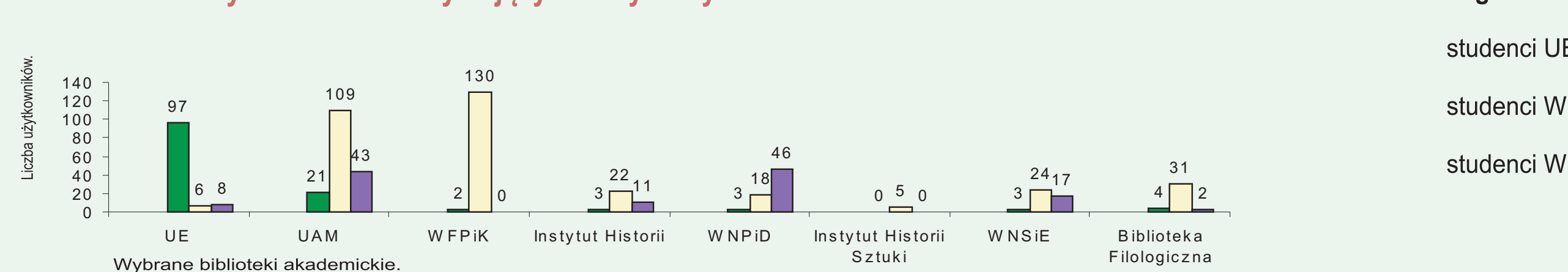
	UE	WFPIK	WNPiD	RAZEM
Studenci stacjonarni:				
I stopnia	74	91	29	194
II stopnia	14	23	15	52
RAZEM	88	114	44	246
Studenci niestacjonarni:				
I stopnia	1	9	0	10
II stopnia	8	10	4	22
RAZEM	9	19	4	32

W badaniach ankietowych największą grupę stanowili studenci studiów stacjonarnych I stopnia.

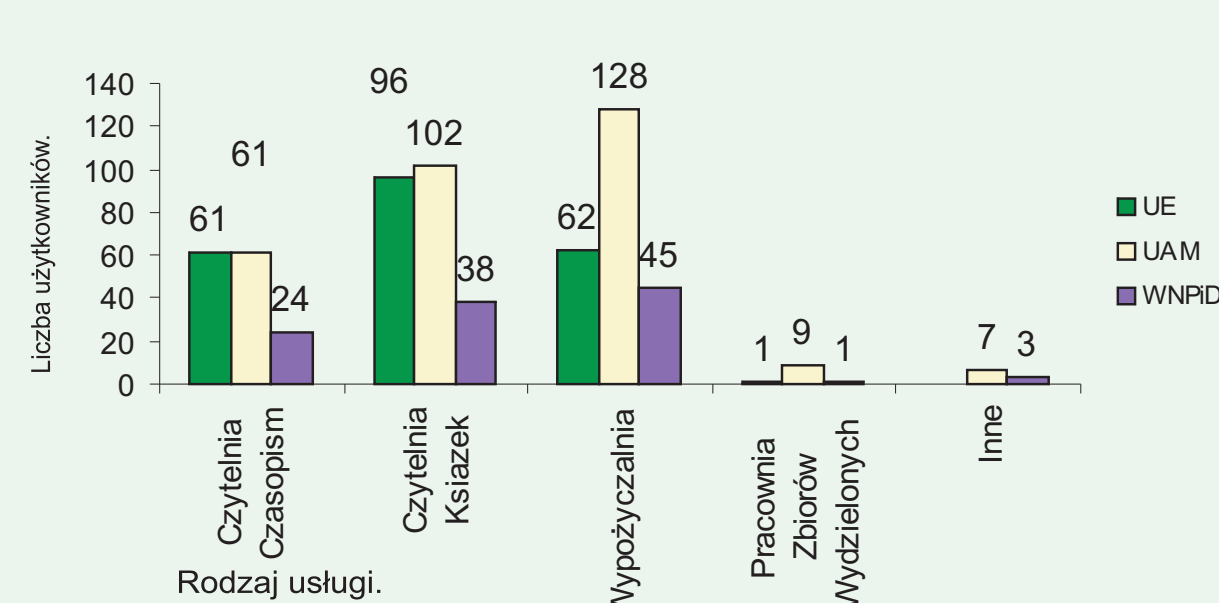
Wykres nr 2.
Źródło zdobywania informacji o oferowanych zasobach

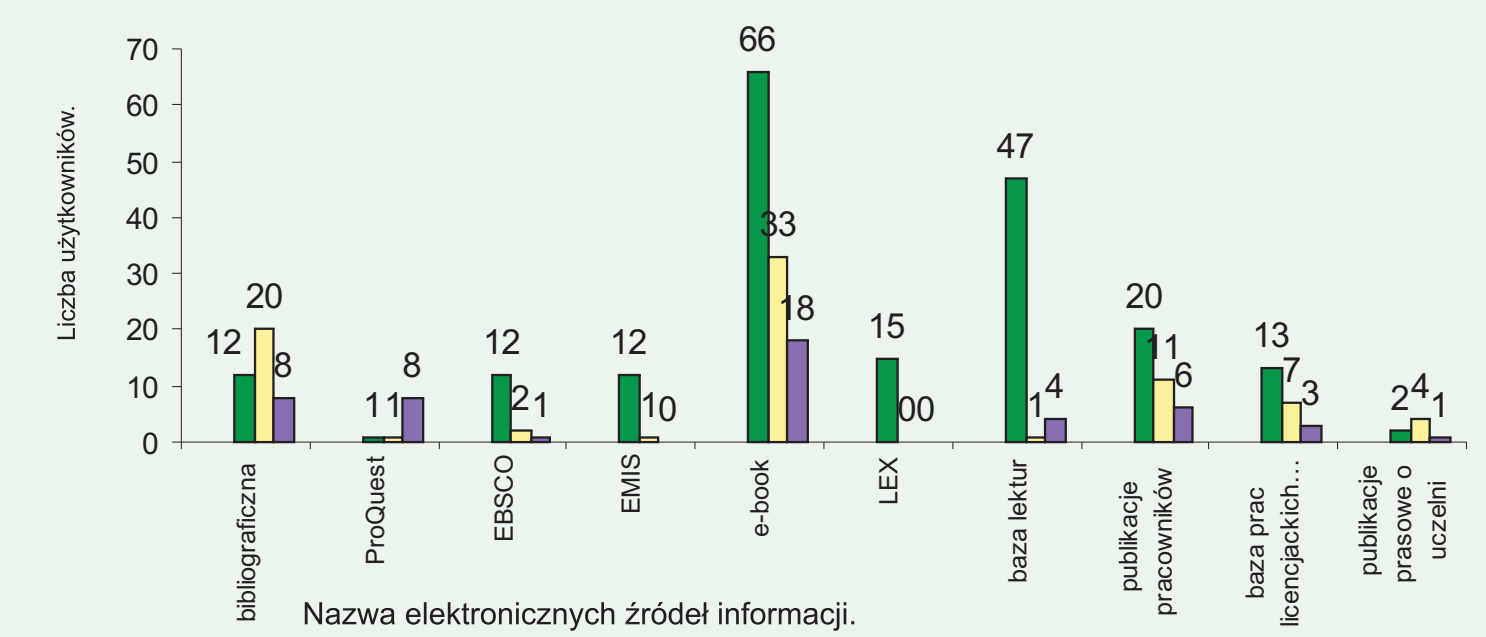
Wykres nr 1.
Liczba użytkowników korzystających z wybranych bibliotek akademickich

Wykres nr 3.
Oferowane usługi, w których korzystają użytkownicy bibliotek akademickich

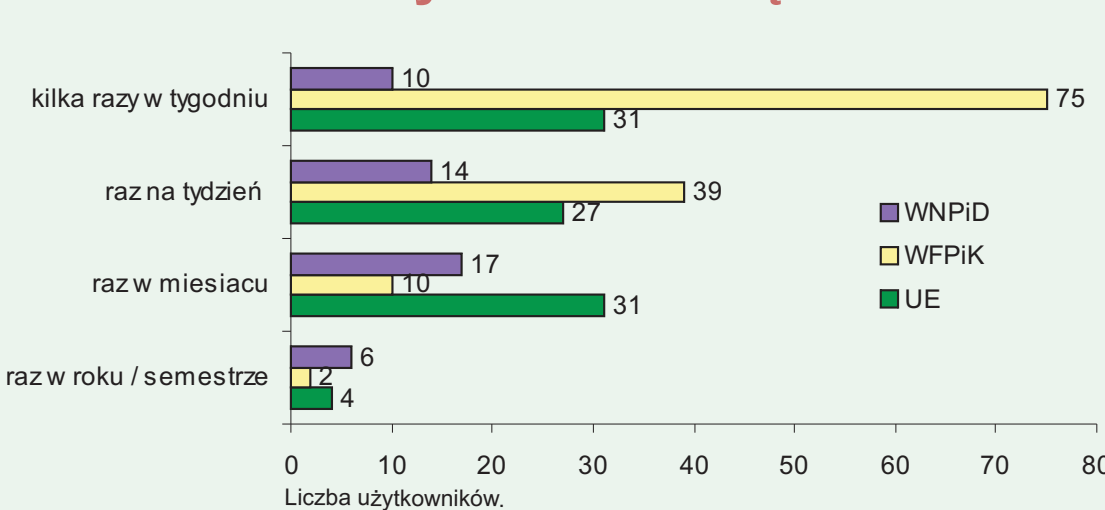

Wykres nr 4.
Wybrane elektroniczne bazy danych oferowane przez biblioteki akademickie

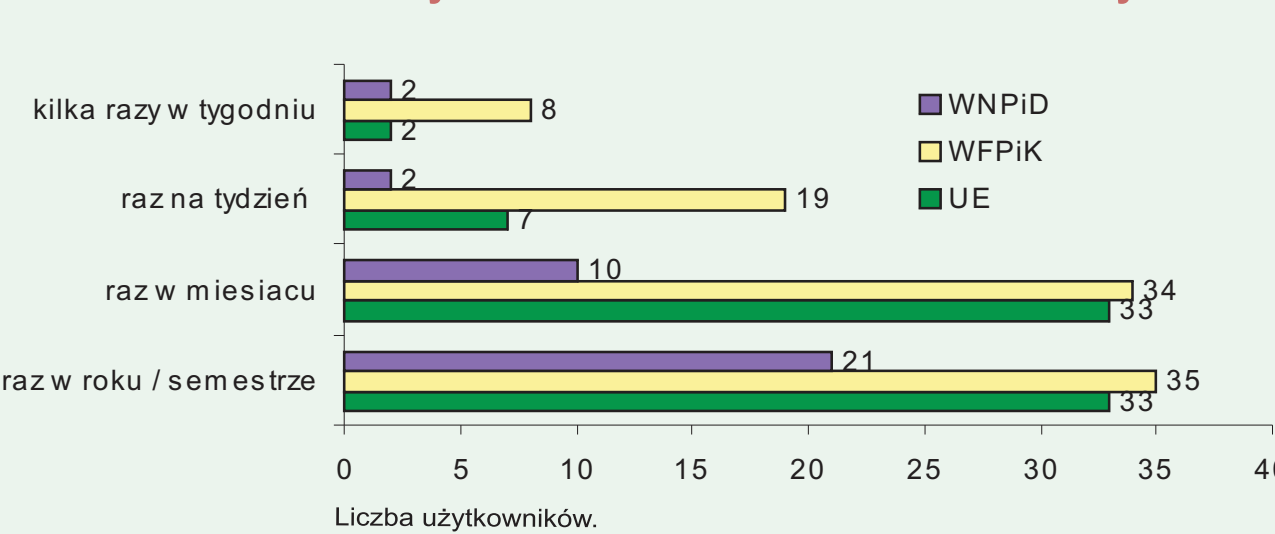

WNIOSEK 1: Dla osób biorących udział w badaniach ankietowych najczęstszym źródłem informacji o zasobach i zbiorach bibliotek akademickich był katalog w formie elektronicznej, z którego osoby ankieterzy korzystali poza biblioteką. Materiały, z jakich najczęściej korzystali ankieterzy, to książki w formie drukowanej i elektronicznej.

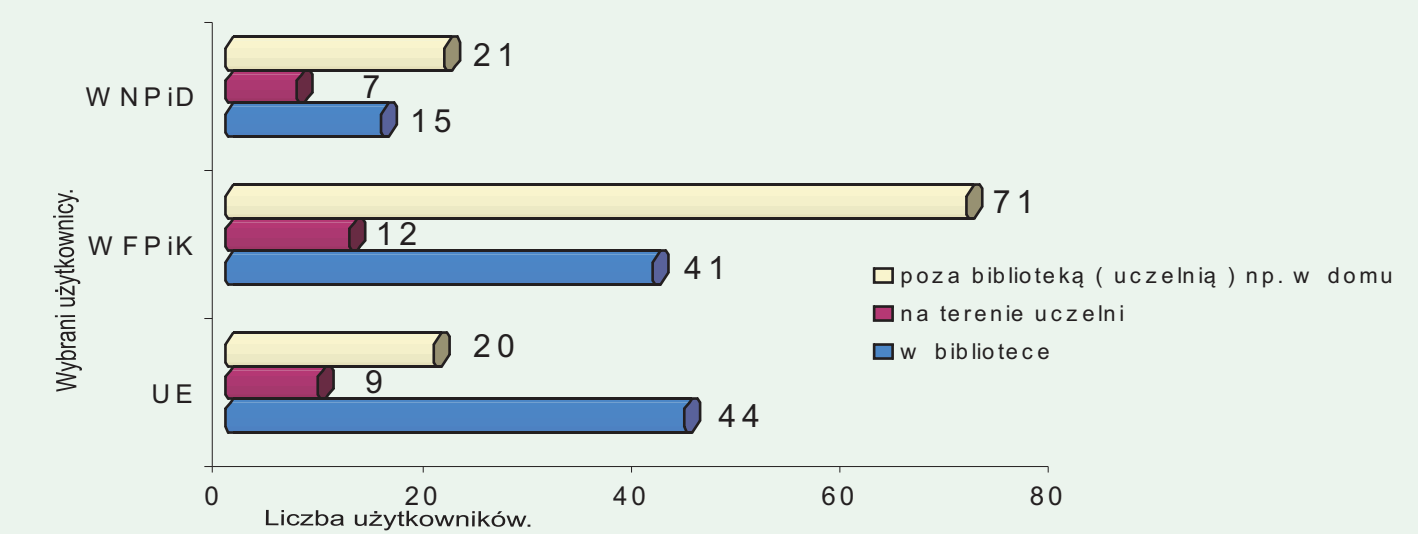
Wykres nr 5.
Korzystanie z książki w formie drukowanej

Wykres nr 6.
Korzystanie z materiałów elektronicznych: e-booki

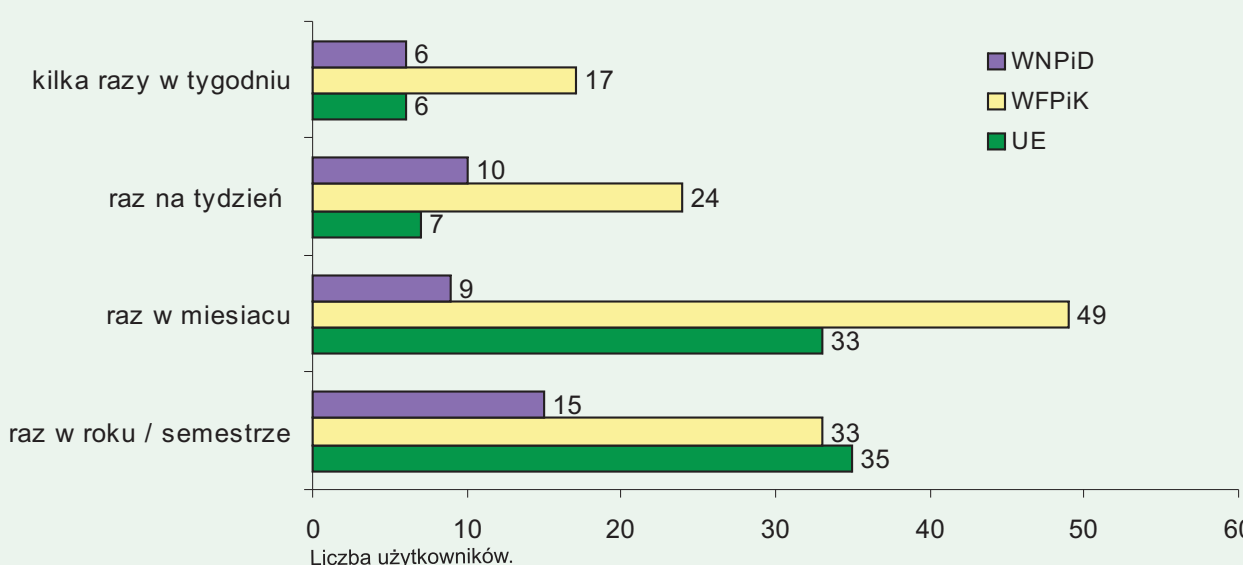

Wykres nr 7.
Miejsce, w którym korzystają użytkownicy z elektronicznej usługi - materiałów w formie e-book

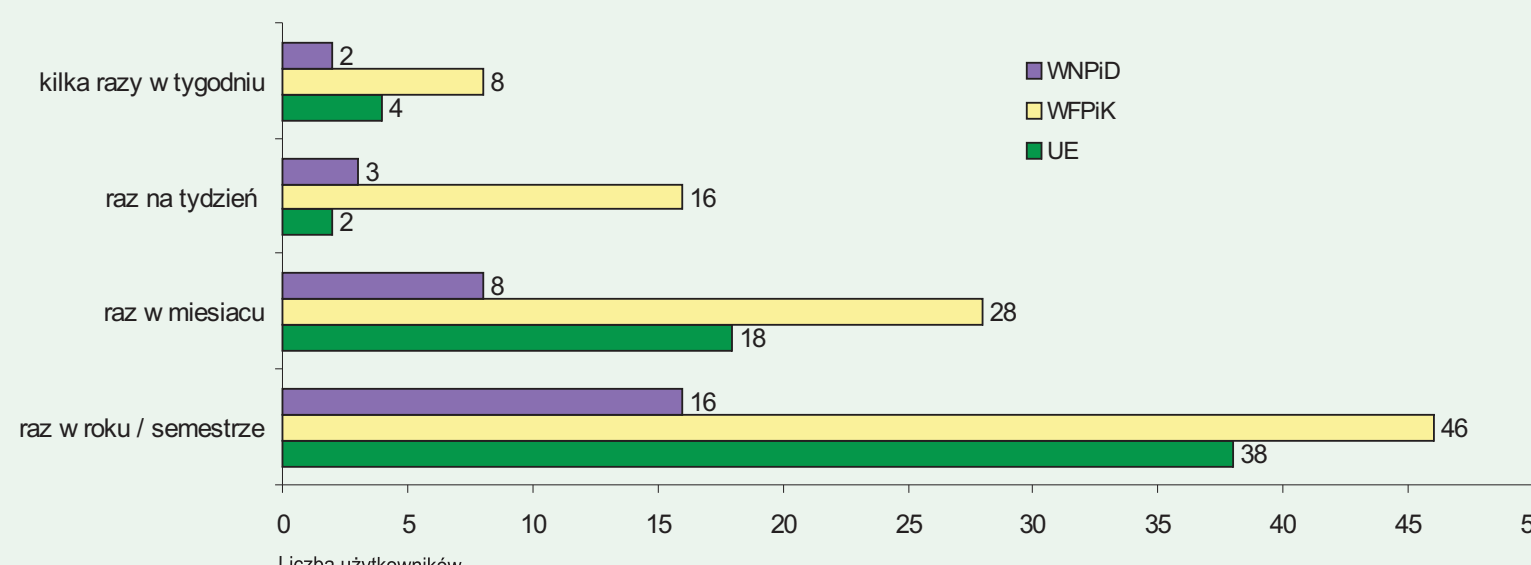

WNIOSEK 2: Z książek drukowanych ankieterzy korzystali częściej niż z książek w formie elektronicznej. Użytkownicy z materiałów elektronicznych najczęściej korzystali poza biblioteką.

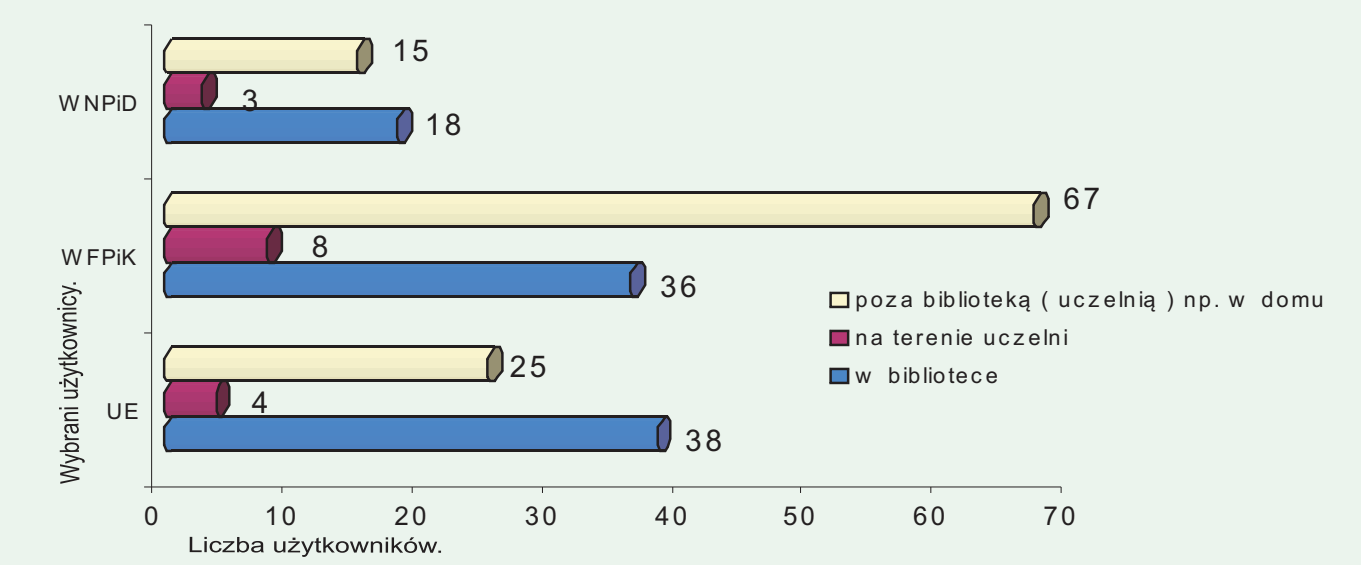
Wykres nr 8.
Korzystanie z czasopisma w formie drukowanej

Wykres nr 9.
Korzystanie z materiałów elektronicznych: bazy danych

Wykres nr 10.
Miejsce, w którym korzystają użytkownicy z elektronicznej usługi - elektronicznych baz danych

WNIOSEK 3: Z materiałów - czasopism - w formie drukowanej i elektronicznej ankieterzy korzystali podobnie, a najliczniejszą grupę stanowiły osoby, które wybrały odpowiedź, że z tychże materiałów korzystają raz w roku/semestrze. Użytkownicy z materiałów elektronicznych najczęściej korzystali poza biblioteką.

Liczba osób uczestniczących w szkoleniu bibliotecznym

ANKIETOWANI WYMENIALI

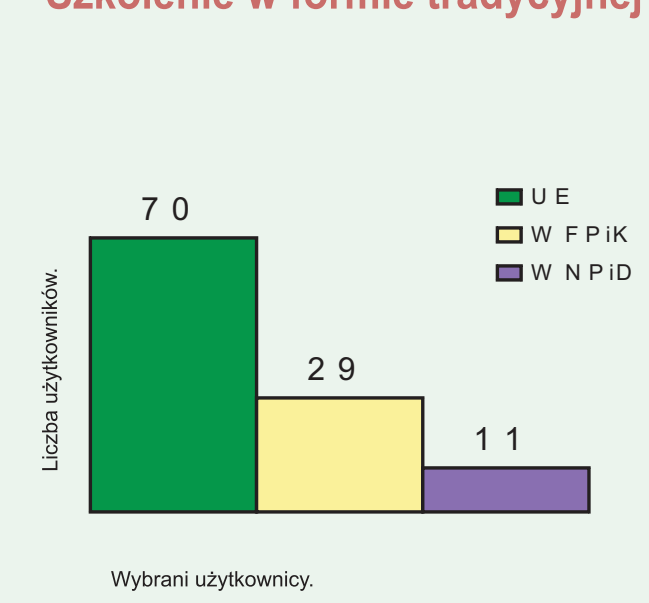
POZYTYWNE STRONY

- praktyka,
- kompletność informacji,
- zapoznanie się z biblioteką "na żywo",
- oswojenie się z biblioteką - pokonuje stres,
- można bezpośrednio zadać pytania osobom kompetentnym i wyjaśnić wątpliwości,
- ta forma szkolenia pozwala na zastosowanie zdobytej wiedzy o bibliotece natychmiast.

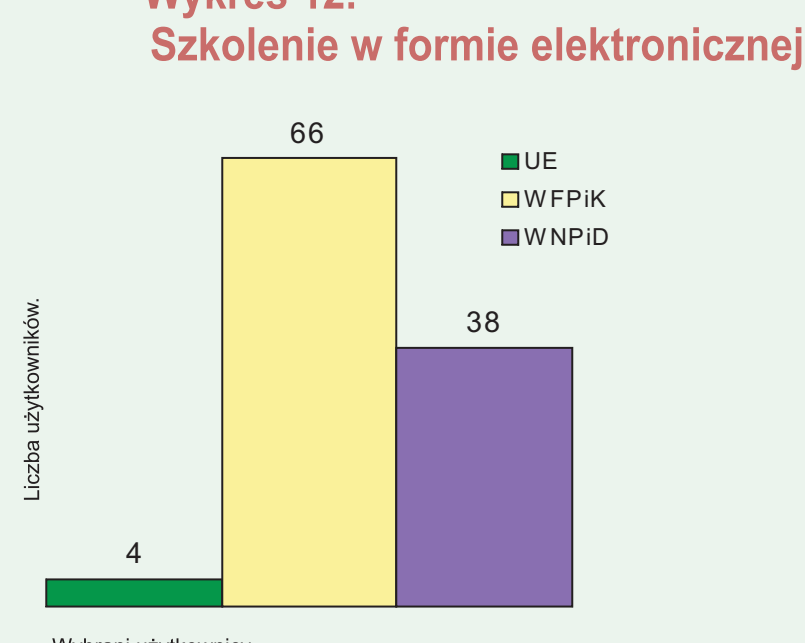
NEGATYWNE STRONY

- męczące, stanowczo za długie,
- nie zawsze pasuje termin, aby uczestniczyć w tej formie szkolenia,
- nie wszystko mnie interesuje - niektóre przedstawiane informacje przez osoby prowadzące są nieistotne,
- znikła spójność w bibliotece osobom pracującym i przebywającym,
- nie jest wystarczające od momentu elektronicznego zamawiania książek - za mało praktyki.

Wykres 11.
Szkolenie w formie tradycyjnej

Wykres 12.
Szkolenie w formie elektronicznej

ANKIETOWANI WYMENIALI

POZYTYWNE STRONY

- tego typu szkolenie można odbyć w dowolnym miejscu, czasie, warunkach,
- jest wygodne, proste, powtarzalne, ogólnodostępne,
- nie jest stresujące,
- daje możliwość poznania biblioteki wirtualnie,
- doskonała samodzielność dotycząca zdobywania wiedzy na temat zasobów, jakie oferuje biblioteka.

NEGATYWNE STRONY

- nauca mnie czegoś, czego nie widzę, brak styczności z materiałami, księgozbiorem biblioteki,
- po tego typu szkoleniu przychodzi do biblioteki i jestem "zdejonizowany",
- tego typu szkolenie nie doskonali moich umiejętności związanych z korzystaniem z oferowanych zasobów,
- zadawane pytania mają wiele wariantów i odpowiedzi - wprowadzają chaos,
- konieczność zapoznania się z biblioteką na własną rękę,
- nie wszyscy użytkownicy (studenci) mają stały dostęp do komputera i internetu.

WNIOSEK 4: Szkolenie tradycyjne to praktyka, a szkolenie w formie elektronicznej to teoria. Propozycja połączenia ze sobą tych dwóch form szkolenia bibliotecznego.